

Gayýbanaçynyň gaýgysy / satiriki hekaýa

Category: Ertekiler, Hekaýalar, Kitapcy, Satiriki hekaýalar
написано kitapcy | 23 января, 2025

Gayýbanaçynyň gaýgysy / satiriki hekaýa GAÝYBANAÇYNYŇ GAÝGYSY

– Yegen, keýpiň ýok-la, bazardan gaýdyp gelen öküz ýaly. Näme ýüzüňi sortduryp otyrsyň, janyň beri sagmy? – diýip, Hekim elindäki gazeti gahar bilen bir gapdala oklady.

Daýysynyň dabyr-duburyna beledem bolsa, Berdi bir hili ziňkildäp gitdi. Yüreginiň gürsüldisi artdy, ýüzüniň reňki üýtgedi. Sesi diýseň ysgynsyz çykdy.

– Ýkyldym.

– Wah, ýegen jan, döwlüp-ýenjilen ýeriň bir ýok gerek?! – diýip, Dursun Berdiň öňünde goýmak üçin alyp gelýän çäýnegini neden elinden gaçyrypdy.

Hekim hezil edip güldi. Ýokary okuw jaýynda okaýan ýegeniniň ýykylyşyna ol beletdi. Öñem ençeme gezej ýykylyp-sürşende ýegeniniň dadyna ýetişyän daýysydy.

Adamsynyň çylkasız gülküsine Dursunuň jynu atlandy, durup bilmän ýegeniniň halyndan habar aldy.

– Nireden ýykyldyň? Wah, seresabrak bolmaly ekeniň-dä...

– «Nireden» diýme-de nämeden ýykyldyň diýsene?! Yegen tüweleme ýykylmaga ökdedir – diýip, Hekim keýwanysyna öz işiň bilen boluber diýeb manyda kellesini silkdi.

Berdiden birbada jogap bolmady. Ýuwdunyp tamakinçilik bilen daýysyna seretdi. Haýsy dersden ýykylandygyny bilmän kösendi.

– Sen, how, näçinji kursda okaýanyň beri bilýäňmi? – diýip, Hekim ýegeniniň üstüne süründi.

Berdi hasam aljyrady. Agzy gurap gürläp bilmedi. Dodagy biribirine ýelmeşen ýaly boldy. Ol sag eliniň üç barmagyny ýokary gösterdi.

– Berekella, çynyň etseň biljek-le. Üçünji kursda okaýaňmy?!

Berdi başyny atdy. Daýysynyň hoşamaý sesi ony birneme özüne getirdi. Gözleri ýiteldi. Uludan demini alyp derini syldy.

Ýöne ol ýene-de gürlemedi.

Hekim gaharyna basalyk edip gülesi gelmese-de ýylgyran boldy.
Has mylaýymsyrady.

- Ýegen jan, daýyň başy dikkä zady gaýgy etmegin. Daş ederis.
- Näme sorady, mollumyň?
- Obañyzfa ateis köpmi diýdi.
- Sen näme jogap berdiň onsoñ?
- Ýok, köp däl, bary-ýogy üç-dört sanjagy bar, olaňnam garşysyna göreşýäs diýdim...
- Berekella, oñarypsyň...

Hekim aky ýylgyrdy. Ýegeniň haýsy predmetden ikilik alandygy indi belli boldy.

- Hä, den onda ylmy ateizmdem ýykylypsyň-da?!
- Be, sen ony nädip bilýäň-aý, daýy? Hawa, şondan ikilik aldym.

Berdiň begenjinden erni bir ýerik gelmedi. Daýysy onuň gözüne hazır gadymy ertekilerdäki saçы cirkizende dadyňa ýetişyän jadygöý bolup göründi. Hekim soragyny dowam etdirdi.

- Mugallymyňzyň adyny familiýasyny bilýäňmi?
- Hawa, bilýän. Allaberdiýew Rahmanguly. Yaşaýan ýerinem bilýän, arada iki oglan bolup howlularynda işledigem. Daş daşadyk.

Hekim diňsirgenen ýaly etdi-de, sesini çykarman ýerinden turdy. Daş daşadyp ikilik goýyan ateist mugallymy hany bizem bir göreli, kim üstün çykýaka diýip, içini geplettdi. Telewizor görüp oturan oglunyň adyny tutup gygyrdy.

- Merdan, bar oglum, o tamdan maşynyň açaryny getir. Hany, ýegen, senem şo käsändäki çagyňy owurtla, gideli.

Daýy-ýegen tirkeşip daş çykdylar. Işikde duran «Žiguliň» basdylar biline. Şäheriň köcelerinden ençeme öwrüm eden maşyn ahyry bir howlyň gapdalyna gelip saklandy. Hekimiň gäberilip öňe çykyp duran garny onuň özünden öňürti göründi. Yüzüne gelşip duran gara äýnegi, başyndaky saman şlyapasy oña aýratyn haýbat berýärdi. Ol başyny dik tutup gedemlik bilen howla girdi. Ýaltaklap töweregine seretdi. Ho-ol aňyrda salkyn saýadaky tapçanyň üstünde çagalaryny töweregine üýşürip, aş içip oturab mugallym zöwwe ýerinden galdy. Hekim äýnegini

aýryp ýylgyrdy.

– Yaşuly salawmaleýkim. Bagışlaň, bimaza edäýdiň öýdýän... Náme üçindir mugallym bir hili ogurlygyň üstünde tutulan ýaly boldy, aljyrady. Derrew özünü dürsäp asylgy duran köýnegini egnine atdy. Ol özüniň okuwçysyny şobada tanady, gözünüň gyýtagy bilen oňa seretdi.

– «Ýagşy ýigit aş üstüne» diýipdirler. Gaýyn eneñiz-ä söyen eken, tabak başyna geçiň!

Hekim dilewarsyrady. Mugallymyň taryna kakyp görди.

– Bereket bersin, ýaşuly. Siz haýal etmäň-de iýiberiň. Ýaňky öýde otyrkak ýegenim «mugallymymyz howlusyndan jaý salynýa» diýdi welin, göreli diýip gaýdyberdik, özüm şol ugurda işlämsoň...

– Aý, hawa hütdük ýaljak bir zat saljak bolýan – diýip, Rahmanguly onuň sözünü böldi.

Hekim çynyny etse mugallymyň çeňñege iljegini aňdy. Onuň hasam dili süýjedi.

– Ony salanyňa görä hütdük ýaly etmezler, ýaşuly. Sarňyldap duran polly-potolokly jaý gurarlar. Çagalarım, tüweleme «Iki aýakly iki günde» diýlenidir, materialyň-a gaýgy etme, kerpiçdir tagta-pagtaňy özüm oňaryn. Dogru-da wallan birekbirege haçan peýdaň degjek, eliňden gelýäkä etmeli...

Ol mugallymyň başyny-gözünü aýlap ýegeniniň bahasyny düzetdi. Ýumuş bitensoň Hekim gitmek bilen boldy. Öý eýesi bilen gadyrly hoşlaşyp, ýola düşdi.

– Daýy, sen indi gurluşyk ugruna işe geçdiňmi? – diýip, Berdi böwründäki ünjüni daşyna çykardı.

Ol ýylgyrdy-da, maşynynyň signalyny basdy.

– Ýok, náme?

– Wiý, siz onda ýaňt molluma kerpiç getirip bereýin diýdiňiz-ä?!

– Aý, ýegen, seňem gaýgy edýän zadyň. Öz işiň düzeldi dälmi?! Galan zat bilen işiň bolmasyn. Indi ateizmden ekzamen berme aladaň ýok. Hudaýy çagyrdı-da beýleki ekzamenleriňe taýýarlanyber... Kerpiç geregi çyny bolsa, özi gitsin-de, zawutdsn alybersin. Náme, olaň puly gytdyr öýdýäňmi, galyň bendäni çürkäp ýörmekden başga işleri ýok. Dogru-da walla!..

Berdi başagaý bolup içini çekdi. Ol indiki ekzameniniň gaýgysyny etdi.

Täçmämmet JÜRDEKOW. Satiriki hekaýalar